

Helsingin
kuvataidekoulu

2019

Taiteen perusopetuksen
MEDIATAITEEN LAAJAN OPPIMÄÄRÄN
OPETUSSUUNNITELMA

Helsingin kuvataidekoulu
Opetussuunnitelma
2019
Taiteen perusopetuksen mediataiteen laaja oppimäärä

Työryhmä:
Virve Kallio
Miia Kallio
Mirka Kastinen
Tuija Mettinen
Johanna Rapinoja

Kannen kuva:
Oona Autio

Helsingin kuvataidekoulu
Untuvaisentie 10
00820 Helsinki

toimisto@kuvataide.fi
www.kuvataide.fi
p. 09-7591964

Helsingin kuvataidekoulun kannatusyhdistys ry.

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Toiminta-ajatus	s. 6
2.	Arvot, oppimiskäsitys, oppimisympäristö ja työtavat	s. 7
2.1.	Arvot	-
2.2.	Oppimiskäsitys	-
2.3.	Oppimisympäristö ja työtavat	s. 8
3.	Toimintakulttuuri	s. 9
4.	Opetuksen rakenne ja laajuus	s. 10
5.	Opetuksen yleiset tavoitteet	s. 12
5.1.	Oma mediasuhde ja ilmaisu	-
5.2.	Mediakulttuurin tuntemus	-
5.3.	Vuorovaikutus, osallisuus ja vaikuttaminen	-
5.4.	Työskentelyn tavat	s. 13
6.	Varhaisiän opinnot	-
6.1.	Medianuuskijat (4-5 –vuotiaat)	-
7.	Perusopintojen opintokokonaisuuksien tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet	s. 14
7.1.	Mediaihmettelijät (6-8 –vuotiaat)	-
7.2.	Mediakeksijät (9-11 –vuotiaat)	s. 16
7.3.	Mediatutkijat (12-14 –vuotiaat)	s. 17
8.	Syventävien opintojen opintokokonaisuus, tavoitteet ja laskennallinen laajuus	s.19
8.1.	Mediakurkottajat ja Mediakonkarit (15-20 –vuotiaat)	-
9.	Oppimisen arviointi	s. 21
9.1.	Arvioinnin tehtävä	-
9.2.	Arviointi opintojen aikana	-
9.3.	Oppimäärän arviointi	s. 23
9.3.1.	Kuvataiteen laajan oppimäärän perusopinnot	-
9.3.2.	Kuvataiteen laajan oppimäärän syventävät opinnot	-
9.4.	Osallistumistodistus	s. 24
10.	Laajan oppimäärän arvioinnin kohteet ja kriteerit	s. 24
10.1.	Laajan oppimäärän arvioinnin kohteet	-
10.2.	Laajan oppimäärän arvioinnin kriteerit	s. 25
10.2.1.	Varhaisiän opintojen arviointikriteerit	-
10.2.2.1.	Perusopintojen arvioinnin kriteerit	-

10.2.2.2.	Perusopintojen itsenäinen työ ns Mediapolku pohdintoineen	s. 26
10.2.3.	Syventävien opintojen arvioinnin kriteerit	-
10.2.4.	Syventävien opintojen lopputyö	s. 27
11.	Oppimäärän yksilöllistäminen	-
11.1.	Muulla suoritettujen opintojen hyväksilukeminen	-
11.2.	Henkilökohtainen opetussuunnitelma	s. 28
11.1.	Muulla suoritettujen opintojen hyväksilukeminen	-
12.	Oppilaaksi ottamisen periaatteet	-
13.	Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa	-
14.	Toiminnan jatkuva kehittäminen	s. 29
15.	Koulun toiminnan arviointi	-

1. Toiminta-ajatus

Helsingin kuvataidekoulussa annetaan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista opetusta. Koulun tehtävänä on tarjota 4-20 –vuotiaille lapsille ja nuorille tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää mediataiteen opetusta kuvataiteen opetuksen rinnalla. Opetus mahdollistaa mediataiteen opiskelun pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja oppilaan omien kiinnostuksen kohteiden mukaisesti. Opetuksessa vahvistetaan oppilaan omaehtoisen ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja. Oppilasta kannustetaan olemaan aktiivinen toimija omassa oppimisessaan.

Mediataideopetus kehittää oppilaan suhdetta mediaan, taiteeseen, teknologiaan ja luo edellytyksiä mediataiteen kokemiseen ja tekemiseen omista lähtökohdista. Tutkimalla taidekasvatuksen menetelmillä mediakulttuurin perinnettä ja nykyhetken ilmiöitä lisätään ymmärrystä tulevaisuuden mahdollisuuksista. Taidefilosofioiden pohtiminen yhdessä ja kriittisen ajattelun kehittäminen omissa mediaympäristöissä syventää medialukutaitoa ja mediakulttuuriin vaikuttamisen taitoja. Opiskelu nivoo yhteen teorian ja käytännön. Oppiminen on vuorovaikutukseen perustuvaa. Oppilaan omaa taiteellista näkemystä kannustetaan ja toteutetaan sekä yksilöllisiä että ryhmäprosesseja.

Helsingin kuvataidekoulun mediataideopetus rohkaisee oppilaiden kasvua luoviksi ja kriittisiksi ajattelijoina, jotka pystyvät hyödyntämään kuvataidekoulussa oppimiaan tietoja ja mediataitoja myöhemmin jatko-opinnoissaan ja elämässään monipuolisesti. Sosiaalisten taitojen kehittäminen ja oman luovan työskentelyn hahmottuminen itsetuntemuksen lisääntyessä edistää ongelmanratkaisutaitojen, kognitiivisten taitojen, päättelykyvyn sekä asioiden ja merkitysten uudenlaisen yhdistelemisen potentiaalia.

2. Arvot, oppimiskäsitys, oppimisympäristö ja työtavat

2.1. Arvot

Helsingin kuvataidekoulun toiminnassa keskeinen arvo on luovan ajattelun ja työskentelyn sekä taiteellisen oppimisprosessin arvostus. Oppilaita kannustetaan itsenäiseen ajatteluun ja rohkaistaan näkemään asioita uudella tavalla. Heitä opetetaan tuntemaan ja tunnistamaan suunnittelu- ja ideointiprosessien vaiheita. Kysymyksille, kyseenalaistamiselle, kokeiluille, onnistumisille ja epäonnistumisille annetaan tilaa. Uuden etsimisessä keinot ja reitit ovat monenlaisia ja toisistaan poikkeavia. Yhdessä työskennellessä opitaan hyväksymään ja hahmottamaan erilaisia ratkaisukeinoja ja oppimisen muotoja. Oppimisen iloa, yhdessä tekemistä ja onnistumisen kokemuksia arvostetaan ja juhlistetaan.

Taidekasvatuksen tavoitteet toteutuvat usein pitkällä aikajänteellä. Taiteellinen toiminta ja ilmaisu vahvistavat lasten ja nuorten itseluottamusta, keskittymiskykyä, yhteistyötaitoja, empatiakykyä, erilaisuuden ymmärtämistä ja ryhmässä toimimisen taitoa sekä teknologian valjastamista ajattelun ja ilmaisun välineeksi ja medioiden monilukutaitoa. Opetuksessa esiin nousevat estetiikan, eettisyyden ja ekologisuuden kysymykset ohjaavat pohtimaan ja arvioimaan, mikä elämässä on merkityksellistä ja arvokasta.

Helsingin kuvataidekoulussa vaalitaan myös monipuolista yhteisöllisyyttä ja kunnioituksen kulttuuria, ihmisoikeuksia, oikeudenmukaisuutta sekä yhdenvertaisuutta. Vuorovaikutus perustuu erilaisuuden, moniäänisyyden ja moninaisuuden kunnioittamiseen. Kiusaaminen, syrjintä, rasismi ja häirintä on ehdottomasti kiellettyä.

2.2. Oppimiskäsitys

Kuvataidekoulun oppimiskäsitys perustuu näkemykseen oppilaasta tutkivana, aktiivisena toimijana, joka oppii asettamaan itselleen mielekkäitä ja haastavia tavoitteita, ja pyrkimään niitä kohti. Tärkeä tavoite on oppia oppimaan. Oppilas oppii tunnistamaan omat oppimistapansa ja vahvuutensa sekä valitsemaan itse kehittämiskohteensa. Hänen synnynnäinen temperamenttinsa huomioidaan, ja hänelle ominaisia tapoja oppia arvostetaan ja tuetaan. Opintojen edetessä oppilas oppii ottamaan yhä enemmän vastuuta omasta oppimisestaan.

Taiteellinen oppiminen on kokonaisvaltainen ja vuorovaikutteinen prosessi, jossa oppilaan taidot, tiedot ja kokemukset jäsenyvät yksilöllisiksi ilmaisumuodoiksi. Ajan kanssa kehittyvä taito

käyttää mediateknologiaa tukee omaa ilmaisua mahdollisimman hyvin ja vapauttaa keskittymään omaan tai yhteiseen käsiteltävään aihepiiriin. Vuorovaikutus ja yhdessä tekeminen on tärkeä osa mediataiteen opintoja. Kasvuvuosien aikana kehittyvä kyky ymmärtää mediakulttuurin moninaisuutta ja taito liikkua mediataiteen maailmoissa sekä luoda omia mediamaailmoita, on pääomaa, joka säilyy. Oppilaan, opettajan ja ryhmän hyvässä vuorovaikutuksessa kaikki voivat oppia ja kasvaa. Elämää ja ajattelua avartava luovuus ja henkilökohtainen suhde mediaan, taiteeseen ja teknologiaan antaa hyvät taidot yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen ja maailman ilmiöiden tarkasteluun itsenäisesti.

2.3. Oppimisympäristö ja työtavat

Luovuuteen ja taiteelliseen ilmaisuun rohkaiseva, turvallinen oppimisympäristö perustuu yhdessä sovittuihin työtapoihin, joita kaikki sitoutuvat noudattamaan ja kehittämään. Hyväksyvä ilmapiiiri sekä ajan antaminen tutkimiselle ja kehittymiselle ovat kokeilunhalun ja oppimisen kannalta tärkeitä. Innostava oppimisympäristö rakentuu tiloista, yhteisöistä ja käytännöistä, jotka ovat fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisia ja myönteisiä. Ne rohkaisevat ja innostavat taiteelliseen toimintaan sekä tietojen ja taitojen kehittämiseen. Oppimisympäristön monipuolisuutta lisäävät retket, tutustumiskäynnit, vierailut ja toiminta muualla kuin opetustiloissa.

Helsingin kuvataidekoulu toimii useissa toimipisteissä eri puolilla Helsinkiä. Toimipisteillä on erilainen ympäristö ja mahdollisuudet verkostoitua ja luoda yhteistyötä lähialueella. Eri taiteenalojen yhteen saattaminen on mediataideopinnoissa merkityksellistä, kiehtovaa ja suunnitelmallista. Yhteyksiä luodaan sekä virtuaalitodellisuudessa että fyysisessä maailmassa, mediataide on globaalia. Mediataiteilijoihin ja heidän työprosesseihinsa tutustuminen sekä yhteistyö heidän kanssaan tuo opiskelun nykymediataiteen ytimeen. Monipuolinen yhteistyöverkosto kehittyy ja kehittää opetusta, mediataidetta ja yhteistyötaitoja.

Oppimisympäristön monipuolisuus muodostuu myös asianmukaisista työvälineistä, erilaisista tilanteisiin sopivista työtavoista, laadukkaista materiaaleista ja välineistä. Opettajat ovat ammattitaitoisia ja sitoutuneita kehittämään pedagogista yhteistyötä ja omaa opettajuuttaan.

3. Toimintakulttuuri

Helsingin kuvataidekoulun toimintakulttuuri tukee oppilaan taiteellista oppimista, kasvua yhteiskunnan aktiiviseksi toimijaksi ja mediateknologian vastuulliseksi käyttäjäksi. Toimintakulttuuri muodostuu opettajan, oppilaan, ryhmän ja laajemman yhteisön myönteisestä, kunnioittavasta vuorovaikutuksesta ja kohtaamisesta. Kuten kaikessa kanssakäymisessä, myös mediateknologian välityksellä käytävässä vuorovaikutuksessa, opitaan noudattamaan tekijänoikeuksia, ymmärtämään oman toiminnan merkityksiä ja analysoimaan erilaisia ilmiöitä.

Oppilaita tuetaan vertaisoppimiseen ja osallisuuteen. Vuosiovetussuunnitelmaa koottaessa kaikkien esille tuomat asiat, toiveet ja kyseenalaistukset huomioidaan ja keskitytään lukuvuodeksi tai useammaksi jonkin temaattisen aiheen käsittelyyn. Suunnitelman monipuolinen tulkinta, suunnanmuutokset ja yhdessä luodut sisällöt, toimintatavat ja käytännöt muodostavat tärkeän osan toimintakulttuuria.

Oppilaita kannustetaan osallistumaan vuosiovetussuunnitelman luomiseen, jotta sen sisältö kehittyy mielekkääksi, innostavaksi ja haastavaksi. Sivupoluilta löytyvät sisällöt voivat osoittautua ryhmän mielestä niin kiehtoviksi, että niiden tutkimiseen käytetään enemmän aikaa kuin alkupeleissä suunnitelmassa. Löytöjä ja sattumia on mahdollista pysähtyä tutkimaan, kun suunnitelma on riittävän avoin ja joustava. Kun ryhmä on saatu toimimaan hyvin, työskentely on polveilevaa, kiehtovaa, välillä rankkaa ja erittäin palkitsevaa.

Sosiaalisten taitojen kehittymisen sekä identiteetin rakentumisen tukeminen yhdenvertaisella ja moninaisuutta kunnioittavalla tavalla on toimintakulttuurissa lapsen ja nuoren kasvun tärkeä ja pitkäkestoinen kannustin läpi opintovuosien. Sananvapautta, yksityisyyden suoja ja tekijänoikeuksia kunnioitetaan. Oppilaita perehdytetään ymmärtämään niiden merkitystä mediakulttuurissa ja omassa elämässä.

Toimintakulttuuria kehitetään jatkuvasti koulun toiminnan arvioinnin sekä avoimen ja rakentavan vuorovaikutuksen kautta. Tavoitteena on lisätä kuvataidekoulun koko yhteisön jokaisen jäsenen kokemusta osallisuudesta ja vaikutusmahdollisuuksista toimintakulttuuriin. Mukana ovat kaikki oppilaat, huoltajat, koko henkilökunta ja yhteistyökumppanien lisäksi myös lähialueen asukkaat. Henkilökunnan vertaisoppiminen sekä jatko- ja täydennyskoulutus kehittävät ammatillisesti ja ylläpitävät yhteisen merkityksellisen tehtävän arvostusta.

4. Opetuksen rakenne ja laajuus

Helsingin kuvataidekoulussa annetaan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetusta, yleensä viikoittain kokoontuvissa ryhmissä ja vuosittain vaihtelevien projektien, hankkeiden, yhteistyötapahtumien ja kurssien aikana. Opetusta voidaan jaksottaa välillä myös pidemmiksi tiiviskursseiksi mikäli syvällisempi oppimisprosessi sitä edellyttää. Mediataiteen laajan oppimäärän laskennallinen laajuus on yhteensä 1300 oppituntia (ot).

Opetusryhmät on yleensä jaettu ikäryhmiin. Toisinaan projekteissa voidaan yhdistää eri-ikäisten ryhmiä ja työskennellä itseään huomattavastikin nuorempien tai vanhempien kanssa. Joissakin ryhmissä ikähaitari voi olla laajempi kuin toisissa, yleensä syventävissä opinnoissa erityisesti. Tuntimäärät ovat opetusryhmäkohtaisia ja voivat vaihdella jonkin verran vuosittain sisällön ja teematyöskentelyn mukaan. Vaihtelevuudesta huolimatta kokonaistuntimäärä on esimerkiksi 6-8 –vuotiaiden ryhmässä kolmen vuoden opiskelun jälkeen 200 ot.

Opintokokonaisuudet noudattavat ikäryhmäjakoa ja jokaiselle opintokokonaisuudelle on määriteltä tavoitteet sekä arviointikriteerit. Opintokokonaisuudet tarjoavat tavoitteellisen pohjan suunnitella vuosittain vaihtuvat projektit sekä vuosituntiopetus joustavasti ajankohtaisten ja ryhmän esiin nostamien teemojen mukaan.

Varhaisiän opinnot kestävät kaksi vuotta. Medianuusikijat –ryhmä koostuu 4-6 –vuotiaista koulun nuorimmista oppilaista. Laajuus on yhteensä 130 ot.

- Mediaihmettelijät –ryhmän (6-8 –vuotiaat) opinnot ovat kestoltaan kolme vuotta ja laajuudeltaan yhteensä 200 ot. Mediakeksijät –ryhmä muodostuu 9-11 –vuotiaista oppilaista. Opinnot kestävät kolme vuotta ja ovat laajuudeltaan yhteensä 300 ot.
- Mediatutkijat –ryhmän (12-14 –vuotiaat) opinnot kestävät kolme vuotta ja ovat laajuudeltaan yhteensä 300 ot. Opintojen alussa tehdään Mediapolku, joka on oppilaan itsenäinen työsarja pohdintoineen.
- Mediakurkottajat ja Mediakonkarit –ryhmässä on 15-20 –vuotiaita oppilaita. Opintojen kesto vaihtelee neljästä vuodesta viiteen. Opintojen aikana on mahdollista tehdä Mediataiteen lopputyö. Opinnot ovat laajuudeltaan yhteensä 500 ot. Mediakonkarit ovat koulun vanhimpia oppilaita, joilla on pitkä historia koulun oppilaina.

Muut opinnot muodostuvat projekteista, kursseista, tapahtumista, vierailuista, kotitehtävistä, virtuaaliopinnoista, leireistä, retkistä ja vuosittain vaihtuvista erilaisista yhteisopinnoista.

Helsingin kuvataidekoulun meditaiteen opintojen rakenne

Mediataiteen laajan oppimäärän laskennallinen laajuus on yhteensä 1300 ot. Perusopinnot ovat 800 ot ja syventävät 500 ot. Yksi ot = 45 min. Opintokokonaisuudet noudattavat ikäryhmäjakoja ja jokaiselle opintokokonaisuudelle on määritelty tavoitteet sekä arviointiosuudessa arviointikriteerit.

Mediakurkottajat ja Mediakonkarit

15-20 v.
500 oppituntia

Mediatutkijat

12-14 v.
300 oppituntia

Mediakeksijät

9-11 v.
300 oppituntia

Mediaihmettelijät

6-8 v.
200 oppituntia

Medianuuskijat

4-6 v.
130 oppituntia

5. Opetuksen yleiset tavoitteet

5.1. Oma mediasuhde ja ilmaisu

Opetuksen tavoitteena on, että oppilas

- kehittää omakohtaista suhdettaan mediaan, taiteeseen ja teknologiaan
- harjoittelee median ja mediateosten tulkintaa, analysointia ja arvottamista
- tutustuu median vaikutuksiin ja vaikuttamisen mahdollisuuksiin omassa elinympäristössään
- luo pitkäkestoisen ja syvenevän kiinnostuksen mediataiteen itseään kiehtoviin osa-alueisiin ja hahmottaa niiden suhdetta mediakulttuurin laajempaan kokonaisuuteen
- perehtyy mediataiteen työskentelytapoihin, prosesseihin ja ilmaisukeinoihin sekä keksii uusia
- ottaa haltuun mediateknologiaa oman ajattelunsa ja ilmaisunsa välineenä
- kehittyy oman oppimisensa ja työskentelynsä reflektoinnissa sekä ottaa käyttöön itselle parhaita oppimisen keinoja
- tutkii monipuolisesti ja kokemuksellisesti todellisuutta mediataiteen keinoin, oppii ajattelemaan kokeellisesti rakentaessaan mediavälineillä erilaisia tulkintoja todellisuudesta ja rohkaistuu luomaan omintakeisia ratkaisuja ja ennakkoluulottomia reittejä kehittääkseen ilmaisuun ja mediasuhdetta

5.2. Mediakulttuurin tuntemus

Opetuksen tavoitteena on, että oppilas

- tutkii yhdessä opettajan ja ryhmän kanssa sekä omalla ajalla mediataiteilijoiden teoksia, prosesseja, mediakulttuureita sekä niissä ilmeneviä taiteiden vuorovaikutusmekanismeja
- oppii erilaisia mediataiteen tuotanto- ja esityskeinoja sekä osallistumalla itse tekoprosessiin että tarkastelemalla toisten tekemää taidetta
- tuntee keskeisimmät käsitteet ja mediataiteen historiaa, nykyaikaa ja tulevaisuuden näkymiä
- perehtyy mediakulttuurien yhteiskunnallisiin rooleihin ja alkaa hahmottaa omaa osallisuuttaan siinä vastuullisena ja uutta oppivana luovana mediataiteen tekijänä ja kokijana

5.3. Vuorovaikutus, osallisuus ja vaikuttaminen

Opetuksen tavoitteena on, että oppilas

- tuo esiin omia näkemyksiä havainnoimistaan mediamaailman ilmiöistä ja osallistuu yhteiseen keskusteluun sekä harjoittaa myös väittelytaitojaan
- tarkastelee tekijän, teoksen ja yleisön välistä vuorovaikutusta omassa työskentelyssään
- käyttää mediateknologiaa osallistumiseen ja vaikuttamiseen
- asettaa itse tavoitteita ja löytää mielekkäitä sisältöjä sekä toimii aktiivisesti edistääkseen vuorovaikutusta, omaa ja muiden osallisuutta sekä osaa käyttää mediataiteen ja mediakulttuurin vaikuttamisen mahdollisuuksia

5.4. Työskentelyn tavat

Työskentely mediataiteen opintojen parissa on tavoitteellista ja vuosi vuodelta oppimista, luovaa ajattelua ja ilmaisua syventävää. Monipuolisuus tekemisessä ja välineiden käytössä auttaa oppilasta hahmottamaan mediataiteen laaja-alaisuuden ja koko ajan muuttuvat mahdollisuudet. Oppilas myös oppii dokumentoimaan omaa tekemistään ja työprosesseja. Oma Mediamuisti sisältää henkilökohtaisen visuaalisen portfolion, jota käytetään läpi kaikkien opintovaiheiden. Oppilas tallentaa itse Mediamuistiin omia teoksiaan ja muuta itselle tärkeää sisältöä, joka liittyy opintoihin.

Valokuvan, animaation, videon, elokuvan, valotaiteen, installaation, kulttuurihäirinnän, performanssin, äänitaiteen, bloggauksen, digipiirtämisen, robotiikan, pelisuunnittelun ja muun mediataiteen kokeilua, tutkailua ja harjoittelua tehdään yhdessä sovitun suunnitelman mukaisesti. Välillä työskennellään ryhmissä, itsekseen, yhteistyössä muiden taiteenalojen oppilaiden tai taiteilijoiden kanssa sekä kokeillaan erilaisia menetelmiä, lähestymistapoja ja jaetaan omaa osaamista sekä esitellään teoksia yleisölle. Monitieteelliset ja –taiteelliset sisällöt soveltuvat hyvin mediataiteen opiskeluun. Yhteistyötä pyritään tekemään ennakkoluulottomasti ja tasa-arvoisesti. Yleisö tavoitetaan järjestetyissä tilaisuuksissa, julkisissa tiloissa sekä fyysisissä että virtuaalisissa ympäristöissä.

6. Varhaisiän opinnot

Varhaisiän opinnot kestävät kaksi vuotta (4-5 –vuotiaat). Laajuus on yhteensä 130 ot. Oppiminen perustuu leikin, aistien, kehollisuuden, tunteiden, tarinoiden, äänen, liikkeen ja elämysten maailmaan, jossa jokainen osallistuu yhteiseen tekemiseen omista lähtökohdistaan. Varhaisiän opinnot noudattavat Helsingin kuvataidekoulun yhteisiä tavoitteita.

6.1. Medianuuskijat – varhaisiän opinnot (4-5 v.)

Opetuksen tavoitteena on, että oppilas

- rohkaistuu ilmaisemaan tunteitaan, havaintojaan ja kokeilunhaluaan median, taiteen ja teknologian keinoin
- käyttää mielikuvistustaan ja oppii leikkiessään
- oppii arvostamaan omaa ja muiden tekemistä sekä iloitsemaan yhdessä tekemisestä
- kiinnostuu erilaisista itseilmaisun keinoista
- oppii yhdessä tekemisen taitoja ja omatoimisuutta
- osaa näyttää toisille osaamistaan ja nauttii mediataiteen tekemisestä

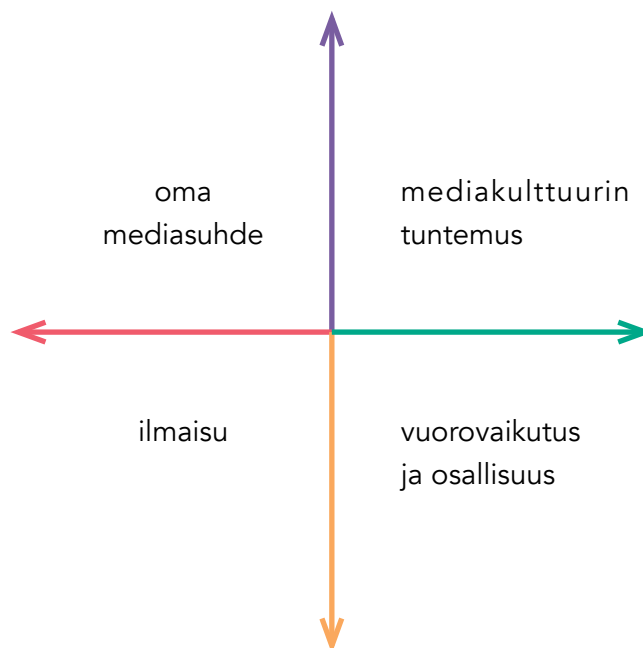
Sisällöt: Taidetta, mediaa ja teknologiaa lähestytään pitkäkestoisen leikin keinoin ja ylläpidetään kerrasta toiseen seikkailun, iloisen oppimisen ja keskittyneen itseilmaisun taikapiiiriä. Lasten omat kokemukset, oivallukset, kysymykset ja vastaukset ovat opintojen tärkeintä sisältöä. Kokeillaan, nuuskitaan ja tehdään! Skidit Digipiirtäjät ovat Helsingin kuvataidekoulun Mediataiteen edelläkävijöitä ja vertaisohjaajia.

7. Perusopintojen opintokokonaisuuksien tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet

Opintokokonaisuudet ovat ikäryhmäjaon mukaiset. Perusopintoihin kuuluvat:

- Mediaihmettelijät 6-8 –vuotiaat
- Mediakeksijät 9-11 –vuotiaat
- Mediatutkijat 11-14 –vuotiaat

Ikäryhmäjako on suuntaa-antava ja voi joustaa jonkin verran oppilaan osaamisen ja kiinnostuksen kohteiden mukaan sekä ryhmäkohtaisesti eri opetuspisteissä. Opintokokonaisuuksien tavoitteet ja sisällöt on ryhmitelty neljään osa-alueeseen:

7.1. Mediaihmettelijät (6-8 –vuotiaat)

Oma mediasuhde

Opetuksen tavoitteena on, että oppilas

- luo omakohtaisen suhteen mediaan, taiteeseen ja teknologiaan ja kehittää sitä
- rohkaistuu tulkitsemaan, pohtimaan ja arvottamaan mediaa ja mediataidetta
- tutustuu median vaikutuksiin ja vaikuttamisen mahdollisuuksiin omassa elinympäristössään

Sisällöt: Mediaihmettelijät –ryhmässä opetus on moniaistista, rauhallisesti etenevää, kokeiluihin kannustavaa, ihmettelevää, tarinallista ja lasten omia kokemuksia, taitoja ja ajatuksia yhteiseen mediataiteelliseen peliin tai leikkiin innostavaa. Todellisuuden, lisätyn todellisuuden ja fantasian eroja tarkastellaan tekemisen, kokemisen ja juttelun avulla.

Mediakulttuurin tuntemus

Opetuksen tavoitteena on, että oppilas

- saa ihmetellä erilaisia mediataiteen tekotapoja ja taideteoksia
- käy kokemassa ja pääsee osalliseksi mediataiteen prosessiin
- hahmottaa omia kosketuspintoja mediakulttuureihin ja kokeilee itse tekemistä ja jakamista

Sisällöt: Mediataiteen laaja-alaisuus alkaa hahmottua ja ymmärrys taiteenlajin kehityksestä sekä omat jännät visiot tulevaisuudennäkymistä. Käydään tutustumassa kiinnostaviin taiteilijoihin ja teoksiin. Tutkitaan omaa ja lähipiirin mediakäyttäytymistä. Tehdään virtuaaliretkiä.

Ilmaisu

Opetuksen tavoitteena on, että oppilas

- saa kokeilla erilaisia välineitä ja työskentelytapoja
- oppii ilmaisemaan omia ajatuksiaan mediataiteen keinoin ja muulla tavoin
- havainnoi itselle hyviä tapoja oppia ja arvostaa omaa sekä muiden oppimista

Sisällöt: Omien kiinnostusten kohteiden ihmettely mediataiteen keinoin luo merkityssisältöjä oppimiseen. Oppilas kehittyi ryhmän yhteisissä toimintatavoissa itsevarmaksi ja osaavaksi löytäessään muiden tuella itselleen sopivia oppimiskeinoja. Erilaiset kokeilut ja välineiden käytön opettelu sekä onnistumisen kokemukset ja epäonnistumisen kohtaaminen edistävät oman ilmaisun kehittymistä. Oppilas kuvaa Mediamuistiin omia työskentelykuvia ja tallentaa teoskuvia. Skidit Digipiirtäjät tekevät pidemmän projektin ja esittelevät sitä muille.

Vuorovaikutus ja osallisuus

Opetuksen tavoitteena on, että oppilas

- kokee olevansa aktiivinen ja tärkeä ryhmänsä jäsen, joka osaa kertoa ajatuksistaan, tekemästään työstä ja kuunnella muita
- esittelee Mediamuistin kuvia kotona ja oppii kertomaan mediataiteen prosessistaan ja jakamaan osaamistaan
- osallistuu Skidit Digipiirtäjät tapahtumiin ja näyttelyihin ja saa palautetta osaamisestaan laajemmalla yleisöltä

Sisällöt: Ryhmässä työskentelyyn panostetaan, jotta kaikilla on siellä hyvät olosuhteet oppia ja kehittää osaamistaan. Opitaan dokumentoimaan teoksia ja prosessikuvia Mediamuistiin. Aletaan ymmärtää oman ja ryhmän tekemisen vaikuttavuus ja jakamisen merkitys.

7.2. Mediakeksijät (9-11 –vuotiaat)

Oma mediasuhde

Opetuksen tavoitteena on, että oppilas

- aktiivisesti etsii ja jakaa tietoa ryhmän muille oppilaille mediasta, taiteesta ja teknologiasta
- harjoittelee median ja mediateosten analysoimista, tulkintaa ja arvottamista sekä opettelee väittelytaitoja
- osaa tehdä pienimuotoisen tutkimuksen oman idean pohjalta lähipiirissään

Sisällöt: Oppilaan käsitys mediasta, taiteesta ja teknologiasta on selkiytyy, ja hän pystyy perustelemaan ajatuksiaan ja teostensa merkityksiä. Kekseliäisyys lisääntyy ja taidot, kun on mahdollisuus itse vaikuttaa valintoihin ja taidot kehittyvät jatkuvan tekemisen myötä. Tässä vaiheessa kehitty sitkeys jatkaa myös epäonnistumisen jälkeen. Median ja mediamaailman sekä mediataiteen äärellä mielipiteiden ja ajatustenvaihto alkaa sujua niin, että syntyy kunnioitusta myös erilaisia näkökulmia kohtaan.

Mediakulttuurin tuntemus

Opetuksen tavoitteena on, että oppilas

- tutustuu ja tutkii mediataiteessa teosten rakennetta, kulissien takaista työtä ja suunnittelee yhdessä ryhmän kanssa tapahtumaan mediataideteoksen
- oppii hyödyntämään omia taitoja ja yhteistyötä edetäkseen opinnoissaan haluamaansa suuntaan, käsittää miten tietämys mediakulttuurin laajasta kentästä ja omista mieltymyksistä lisää vaikuttamisen mahdollisuuksia omassa elämässä ja laajemmin yhteiskunnassa

Sisällöt: Oppimisessa käynnistyy aiempaa kriittisempi vaihe, jolloin kyseenalaistetaan ja väitellään sekä taustoitetaan yhteiskunnallisia elementtejä mediataiteessa. Mediamaailman ilmiöitä tarkastellaan oman tekemisen kautta ja keskustellen sekä tutustuen nykymediataiteeseen.

Ilmaisu

Opetuksen tavoitteena on, että oppilas

- syventää osaamistaan ja keskittyy kehittämään taitojaan valitsemansa aihepiirin innoittamana
- oppii antamaan ja vastaanottamaan rakentavaa palautetta sekä arvostamaan erilaisuutta työprosesseissa ja lopputuloksissa
- löytää uusia tapoja ja kokeilee uusia välineitä oman ilmaisun kehittämiseksi sekä dokumentoi oppimisprosessiaan Mediamuistiin sekä ryhmän blogiin.

Sisällöt: Mediataiteen laaja kenttä ja erilaiset taiteen tausta-ajatukset alkavat tulla ryhmässä tutuksi. Omassa ilmaisussa kokeillaan vaikeampia ja pitkäkestoisempia prosesseja, mutta mielenkiintoa pidetään yllä valitsemalla itse aiheet ja lähestymistavat. Mediateknologian valjastaminen omien ajatusten ja ilmaisun välineeksi onnistuu yhä paremmin. Kyseenalaistaminen ja pohdinta johtaa uusiin tulkintoihin ja kokeiluihin, joissa myös epäonnistuminen ja riskinotto opitaan. Ajattelun kehittäminen sinnikkään prosessin avulla alkaa tuottaa hedelmää. Kiinnostuksen lisääntyessä myös uuden oppiminen etenee vauhdikkaasti.

Vuorovaikutus ja osallisuus

Opetuksen tavoitteena on, että oppilas

-havainnoi tapahtumassa yhteisen teoksen saamaa vastaanottoa ja esittelee tarvittaessa teosta yleisölle tai avustaa työpajassa tai osallistuu itse toiseen työpajaan, jossa tehdään asioita eri tavalla kuin aiemmin

-oppii kyseenalaistamaan ratkaisujaan ja kokeilemaan uusia toimintatapoja ryhmässä ja itseksseen

Sisällöt: Yhteisölliset prosessit ovat tärkeä osa Mediakeksijöiden ryhmän toimintaa. Niiden kautta opitaan vastuunottoa, ollaan osallisina isomman porukan yhteistä hanketta ja opitaan lisää vuorovaikutustaitoja poissa tutusta ja turvallisesta. Seikkailumieliala tuo jännitystä ja iloa osallistumisesta, vaikuttamisesta ja näkyvissä olost.

7.3. Mediatutkijat (12-14 –vuotiaat)

Oma mediasuhde

Opetuksen tavoitteena on, että oppilas

-osaa ilmaista omia kokemuksiaan ja ajatuksiaan mediataiteesta yhä monipuolisemmin ja on löytänyt itselle merkityksellisiä tapoja toimia mediamaailmassa

-on luonut joustavan ja kiinteän suhteen mediaan, taiteeseen ja teknologiaan sekä haluaa jatkaa oppimista

-kokee vaikuttamisen mahdollisuudet kiinnostavina ja käyttää niitä omassa elinympäristössään sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa

-rohkenee avata omaa ajatteluaan mediataiteen keinoin yhä laajemmalle yleisölle

-pystyy tulkitsemaan, analysoimaan ja arvottamaan myös vaikeatulkintaisia teoksia ja ilmiöitä tai ainakin uskaltaa yrittää

Sisällöt: Oppilas ymmärtää oman suhteensa mediaan, taiteeseen ja teknologiaan. Tarkastellaan oman kiinnostuksen mukaisia mediataiteen kohteita, esitellään niitä muille ryhmän jäsenille ja vierailaan mediataiteilijoiden luona tutustumassa erilaisiin näkökulmiin. Käydään

keskustelua ja tutkitaan taiteen keinoin arvottamista ja analysoidaan teoksia sekä ilmiöitä. Kartoitetaan laajempi kuva omasta mediasuhteesta ja elinympäristöstä sekä oman että muiden vaikuttamisen mahdollisuuksista. Käsitellään ryhmän jäsenten esiin nostamia aiheita mahdollisimman monipuolisesti.

Mediakulttuurin tuntemus

Opetuksen tavoitteena on, että oppilas

- tunnistaa nykyajan mediamaailman merkittävimmät ja heikoimmat signaalit sekä osaa sijoittaa mediataiteen historiaan ja tulevaisuuskuviin erilaisia teknologioita ja taidefilosofioita
- tietää omat vahvuutensa ja kehittämiskohteensa oppijana ja on löytänyt kiinnostavia teknologioita ja taiteen tekemisen tapoja
- saa tukea, ohjausta ja kannustusta omien tavoitteiden saavuttamiseen sekä ryhmältä että opettajalta pyrkimyksissä tehdä tutkimusta mediamaailman ilmiöistä
- pystyy tulkitsemaan yhteiskunnallisia tendenssejä mediakulttuurissa ja muodostamaan omia mielipiteitä sekä puolustamaan niitä

Sisällöt: Pohditaan laajasti mediakulttuuria tässä ajassa ja menneisyydessä sekä luodaan tulevaisuusvisioita. Tehdään havaintoja ja muodostetaan näkemyksiä siitä, miten oma ja muiden toiminta voi vaikuttaa mediakulttuureissa. Opitaan tekemään itsenäisiä valintoja ja perustelemaan niitä.

Etsitään kiinnostavia ilmiöitä ja tehdään omia tulkintoja. Tutustutaan monipuolisesti mediataiteen tekijöiden ajatuksiin, taidefilosofiaan ja menetelmiin.

Ilmaisu

Opetuksen tavoitteena on, että oppilas

- ryhtyy rohkeasti asettamaan itselleen tavoitteita ja haastaa muuta ryhmää mukaan kiinnostaviin kokeiluihin
- tietää monipuoliset menetelmät ja välineet, osaa soveltaa niitä tai pyytää neuvoa, ja onnistuu valjastamaan ne oman ilmaisunsa taakse
- tiedostaa erilaisten todellisuuksien eroavaisuuksia ja todellisuuksien tulkintojen eroavaisuuksia sekä pohtii miten mediataide tutkii todellisuuksia ja mikä on oma näkemys asioista

Sisällöt: Perehtyminen mediataiteen mahdollisuuksiin ja omiin kiinnostuksen kohteisiin vie ilmaisua jännittävämpään suuntaan. Oppilas pystyy erittelemään vaikuttimia ja vaikuttavuutta omassa mediataiteessaan. Oppilasta kannustetaan tarttumaan haastavaan tehtävään ja tutkimaan ristiriitaista aineistoa. Todellisuuksien tutkiminen tehdään harkiten ja huolella.

Vuorovaikutus ja osallisuus

Opetuksen tavoitteena on, että oppilas

- osallistuu vuorovaikutukseen oman mielipiteensä, ajattelunsa ja identiteettinsä/identiteettikokeilun pohjalta ja tulee kuulluksi, nähdyksi ja saa rakentavaa palautetta

-saa mediataiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistuksen, jota julistetaan suurena saavutuksena oppilaiden itsensä ideoimin tavoin

Sisällöt: Kokeillaan monimuotoisinta taideprojektia tähän mennessä ja ryhdytään yhdessä luomaan edellytyksiä onnistumiselle. Suunnittelemalla, valmistautumalla, aikatauluttamalla, neuvottelemalla ja sopimalla käytännön asioista opitaan yhteistyötä. Mietitään, mikä taho voitaisiin kutsua mukaan ja miten edetään. Sovitaan mitä, missä ja milloin tapahtuu ja toteutetaan yhteinen installaatio, performanssi tai muu mediataideteos.

Mediapolku

Mediatutkijat –ryhmän opintojen aikana oppilaat tekevät itsenäisen Mediapolku –teoksen. Ryhmä sopii opettajan kanssa milloin. Mediapolun tarkoituksena on harjoitella syventävien opintojen itsenäisempää työtapaa ja virittää mielenkiintoa tulevaisuuteen lopputyötä ajatellen.

8. Syventävien opintojen opintokokonaisuus, tavoitteet ja laskennallinen laajuus

Syventävien opintojen laskennallinen laajuus on yhteensä 500 oppituntia. Opintoihin sisältyy vapaaehtoin lopputyö, jonka laajuus on noin 160 ot. Lopputyö koostuu viikottaisista oppitunneista, lopputyöseminaarista, itsenäisestä työskentelystä ja avoimista työhuonetunneista tai muista kursseista. Jos oppilas haluaa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän todistuksen, lopputyö kuuluu osana suoritettaviin opintoihin. Oppilas voi koostaa itse vuosittaisen tuntimääränsä osallistumalla esimerkiksi kahteen syventävien opintojen työpajaan.

8.1. Mediakurkottajat ja Mediakonkarit (15-20 –vuotiaat)

Syventävissä opinnoissa tuetaan oppilaan itsenäistä työskentelyä ja lopputyöprosessia. Oppilasta kannustetaan löytämään ilmaisussaan uusia ratkaisuja ja näkökulmia. Oppilas tutustuu yksin ja ryhmän jäsenenä eri tapoihin ja medioihin tuoda esiin ja julkaista oma ja/tai ryhmän yhteinen taiteellinen työ. Palautteen vastaanotto ja käsittely kuuluvat olennaisena osana näyttely- ja julkaisutoimintaan. Oman tekemisen ja teoksen dokumentointi, Mediamuistin käyttö, reflektointi ja arviointi ovat olennainen osa työskentelyä. Opetuksessa tutustutaan mediataiteen ammattilaisiin ja heidän työnkuviinsa sekä tuetaan mediataiteen tai muun visuaalisen taiteen alalle jatko-opintoihin hakeutuvaa oppilasta suunnittelussa ja hakuprosessissa.

Oma mediasuhde

Opetuksen tavoitteena on, että oppilas

-työskentelee aktiivisesti saavuttaaksen itse itselleen asettamansa tavoitteet

-käyttää omia henkilökohtaisia kokemuksia, hankkimiaan taitoja ja kykyä kehittyä pureutuak-

seen yhä juurevammin oman elämän ja mediasuhteen tärkeisiin kysymyksiin

Sisällöt: Oppilaan omat mediaympäristöt ja –välineet ovat sisältöjen rakennusmateriaalia. Keskitytään jokaisen omaan mediasuhteeseen ja sen tutkimiseen. Oppilaan analysoinnin ja pohdintojen aiheena ovat omien teosten henkilökohtaiset merkitykset ja niiden suhde muuhun mediakulttuuriin.

Mediakulttuurin tuntemus

Opetuksen tavoitteena on, että oppilas

- itsenäisesti ja yhdessä muiden kanssa seuraa ajankohtaisia ilmiöitä ja luo käsityksiä niistä sekä keskustelee ja käsittelee niitä omassa työskentelyssään
- käy tutustumassa taiteilijoiden teoksiin ja ajatteluun sekä seuraa virtuaalinäyttelyitä sekä mediataiteen uusia ilmiöitä jatkuvasti

Sisällöt: Opetuksen sisällöt valitaan mediataiteiden traditioista ja tulevaisuuden näkymistä sekä ajankohtaisista ja oppilaita koskettavista mediakulttuurisista ilmiöistä. Taidefilosofinen ajattelu keskeisine ilmiöineen tulee tutuksi Ulapalla –tapahtumien, keskusteluiden ja omaehtoisen tiedonhaun sekä pohdinnan kautta.

Ilmaisu

Opetuksen tavoitteena on, että oppilas

- kokeilujen kautta löytää jonkin itseään erityisesti kiinnostavan ilmaisumuodon ja syventää osaamistaan ja prosessien tuntemustaan
- perehtyy teknologisten ratkaisujen hyötyyn ja merkitykseen sekä vaikutukseen mediataiteeseen ja omaan ilmaisuun sekä tarkastelee kriittisesti myös omaa mediakäyttämistään, mediataiteessaan välittämäänsä viestejä ja niissä ilmeneviä arvoja

Sisällöt: Oppilas kehittää aktiivisesti omaa ilmaisuaan, mutta voi toimia myös ryhmässä. Oppiminen on tavoitteellista, ja päämäärätietoista. Oppilas osaa ottaa haltuun uusia välineitä ja syventää osaamistaan kokeilemalla, hankkimalla tietoa ja jakamalla tietoa muiden kanssa. Omien ja muiden arvojen tutkiminen on tärkeä osa ilmaisun sisältöjä.

Vuorovaikutus ja osallisuus

Opetuksen tavoitteena on, että oppilas

- käyttää tekijän, teoksen ja yleisön välisen vuorovaikutuksen mahdollisuuksia omassa työskentelyssään
- tekee monipuolista ja rakentavaa yhteistyötä muiden kanssa yhdessä valitun mediavälineen välityksellä
- suhtautuu kriittisesti ja analysoiden mediamaailmaan ja sen valtarakenteisiin sekä medioiden avulla vaikuttamiseen

Sisällöt: Syventävissä opinnoissa vuorovaikutuksen ja osallisuuden sisällöt avaavat henkilökohtaisen ja jaetun sekä laajan mediamaailman arvokriittisyyttä ja vastuullista omaa viestintää sekä kykyä perustella ja analysoida valintojaan. Oppilas voi suuntautua halutessaan mediataiteeseen, jossa vuorovaikutus on työskentelyn, esittämisen ja ilmaisun ydin.

9. Oppimisen arviointi

9.1. Arvioinnin tehtävä

Oppimisen arvioinnin tehtävä on tukea oppilaan mediataiteen opintojen edistymistä ja ohjata opiskelun tavoitteiden asettamista. Arviointi tukee oppilaan oppimaan oppimista ja auttaa oppilaan minäkäsityksen muovautumista. Arviointi perustuu opetussuunnitelmassa tarkennettuihin tavoitteisiin. Oppilaita ja heidän suorituksiaan ei verrata toisiinsa eikä arviointi kohdistu oppilaan arvoihin, asenteisiin, persoonaan, temperamenttiin tai muihin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Opettajan tehtävänä on huolehtia siitä, että tavoitteet ja arviointiperusteet ovat oppilaiden tiedossa. Tavoitteiden pohtiminen ja oman oppimisen edistymisen tarkastelu suhteessa tavoitteisiin on tärkeä osa myös oppilaan itsearviointitaitojen kehittymistä. Arviointi suhteutetaan aina oppilaan ikätasoon sopivaksi.

Arviointikulttuurin keskeisiä piirteitä ovat avoimen ja rohaisevan ilmapiirin ylläpitäminen. Arvioinnilla edistetään oppilaiden osallisuutta sekä keskustelemaa ja vuorovaikutteista toimintatapaa. Arviointi on osa työprosessia, jossa työstä, työtavoista sekä työhön liittyvistä ajatuksista ja ideoista keskustellaan. Arvioinnissa otetaan huomioon, että mediataideopetuksen merkitys näkyy oppilaan elämässä pitkällä aikavälillä.

9.2. Arviointi opintojen aikana

Monipuoliseen jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja sekä ohjausta itse- ja vertaisarviointiin että keskustelua. Oppitunneilla opettaja ja oppilaat voivat yhdessä keskustella työprosessista, tarkastella tehtyjä teoksia, jotka oppilaat ovat dokumentoineet Mediamuistiin. Keskusteluja käydään jokaisen oppilaan kanssa erikseen. Tuntitilanteissa arviointia tapahtuu myös koko ryhmän kesken sekä kahden välisissä keskusteluissa että vertaisarvioinnissa. Oppilasta rohkaistaan ja autetaan kertomaan omin sanoin. Arviointi on luonteeltaan kannustavaa ja positiivista.

Itsearvioinnissa oppilasta ohjataan pohtimaan oppimistavoitteitaan, havainnoimaan työskentelyään ja tarkastelemaan oman oppimisen edistymistä. Oppilasta rohkaistaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta. Oppilaalle arviointi tekee hänen oman oppimisensa näkyväksi. Arvioinnilla ja muulla palautteella kannustetaan oppilasta uuden oppimiseen sekä ohjataan häntä

arvostamaan toisten näkemyksiä ja puolustamaan omia. Arviointitaitoja harjoitellaan opintojen kuluessa. Oppilasta perehdytetään kuvataiteen arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin. Sekä oppilaan itsearvioinnin että opettajan vuosiarvioinnin tukena toimii oppilaan Mediamuisti, jonne hän kerää kuvamateriaalia opintovuosien teoksista.

Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan jokaisen kevätlukukauden lopussa kirjallisesti tietoa opintovuoden työskentelystä. Helsingin kuvataidekoulussa oppilasarviointit ja tiedotteet tehdään Eepokseen, johon oppilaat ja huoltajat pääsevät omilla tunnuksillaan.

Medianuuskijat (4-6 v.) saavat arvioinnin opetustilanteissa suorassa vuorovaikutuksessa. Kirjallisena arviona annetaan osallistumismerkintä sekä tiedote teemoista ja aihepiireistä, joita on yhdessä vuoden aikana käsitelty.

Mediaihmettelijät (6-8 v.) opettelevat opettajan ohjauksessa tehtävän itsearvioinnin suullisena vuoropuheluna. Kirjallisena arviona annetaan osallistumismerkintä sekä tiedote teemoista ja aihepiireistä, joita on käsitelty vuoden aikana.

Mediakeksijät (9-11 v.) kirjoittavat suullisten vertaisarviointikeskustelujen lisäksi itsearvioinnin. Kirjallisena arviona lukuvuodesta oppilaat saavat osallistumismerkinnän sekä tiedotteen teemoista ja lukuvuoden aihepiireistä.

Mediatutkijat (12-14 v.) kirjoittavat suullisten vertaisarviointikeskustelujen lisäksi itsearvioinnin. Opettaja arvioi oppilaiden lukuvuoden aikaista oppimista, teemallista työskentelyä ja ilmaisua kirjallisesti ja huomio kokonaisarviossaan oppilaan itsearvioinnin sekä oppilaan itselleen asettamat oppimistavoitteet.

Mediakurkottajat (15-20 v.) kirjoittavat suullisten vertaisarviointikeskustelujen lisäksi itsearvioinnin. Mediakurkottajat asettavat omat oppimistavoitteensa ja arvioivat niiden toteutumista. Opettaja arvioi oppilaiden lukuvuoden aikaista oppimista, teemallista työskentelyä ja ilmaisua kirjallisesti ja huomioi kokonaisarviossaan oppilaan itsearvioinnin sekä oppilaan itselleen asettamat oppimistavoitteet.

9.3. Oppimäärän arviointi

9.3.1. Mediataiteen laajan oppimäärän perusopinnot

Perusopintojen (800 ot) päättyessä oppilas saa todistuksen suoritetuista perusopinnoista. Todistus on kirjallinen arvio oppilaan osaamisesta ja kehittymisestä perusopintojen aikana. Kirjallinen arvio painottaa oppilaan vahvuuksia. Oppilaan Mediamuistiin kertyneet teoskuat toimivat perusopintojen arvioinnin tukena antaen kattavan kuvan oppilaan perusopintojen aikaisesta työskentelystä. Perusopintojen viimeisen opintokokonaisuuden alussa Mediatutkijat (12-14 v.) tekevät laajemman itsenäisen työn ns. Mediapolun. Työ koostuu opettajan ohjauksessa toteutetusta itsenäisestä työstä ja pohdinnasta, joka voi olla esim. blogi, digitaalinen portfolio tai videoteos. Itsenäisestä työstä oppilas saa opettajan erillisen kirjallisen arvion, joka huomioidaan myös perusopintojen kirjallisessa kokonaisarviossa.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus sisältää:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskelu-aika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot: opintokokonaisuuksien nimet ja laajuudet sekä itsenäinen *Mediapolun arvio*
- kirjallinen arvio oppilaan suorittamista taiteenalan laajan oppimäärän perusopinnoista
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- merkinnän siitä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti
- taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus voi sisältää liitteitä

9.3.2. Mediataiteen laajan oppimäärän syventävät opinnot

Syventävien opintojen aikana oppilaalle annetaan mahdollisuus harjoittaa ja osoittaa osaamista monipuolisesti. Kuvataidekoulun lopputyö arvioidaan osana syventäviä opintoja. Päättötodistukseen merkitään sanallinen arvio oppilaan suorittamasta laajasta oppimäärästä. Sanallinen arvio kuvaa oppilaan edistymistä ja osaamista suhteessa syventävien opintojen tavoitteisiin. Sanallisessa arviossa painotetaan oppilaan oppimisen ja osaamisen vahvuuksia. Oppilaalle annetaan taiteenalan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot (800 ot) ja syventävät opinnot (500 ot).

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus sisältää:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskelu-aika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot: opintokokonaisuuksien nimet ja laajuudet
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän syventävät opinnot
- syventäviin opintoihin sisältyvän laajan oppimäärän lopputyön aihe
- kirjallinen arvio oppilaan suorittamasta taiteenalan laajasta oppimäärästä
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti
- taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus voi sisältää liitteitä

9.4. Osallistumistodistus

Oppilaalle annetaan pyydettyä osallistumistodistus suorittamistaan Helsingin kuvataidekoulun laajan oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee todistuksen muusta syystä. Osallistumistodistus ei sisällä sanallista arviointia suoritetuista opinnoista.

10. Laajan oppimäärän arvioinnin kohteet ja kriteerit

10.1. Laajan oppimäärän arvioinnin kohteet

Mediataiteen laajan oppimäärän arvioinnin kohteet ovat Oma mediasuhde, Mediakulttuurin tuntemus, Ilmaisus sekä Vuorovaikutus ja osallisuus. Oppilaalle annettavaan oppimisen arviointiin sisältyy palautetta kaikista opetukselle asetetuista tavoitteista.

10.2. Laajan oppimäärän arvioinnin kriteerit

10.2.1. Varhaisiän opintojen arviointikriteerit

Medianuuskijat ovat koulun nuorimmaisista ja heidän kanssaan arviointi tapahtuu oppitunneilla vuorovaikutustilanteissa keskustelemalla ja sanallisena palautteena.

Palaute on lempeää ja kannustavaa ja siinä keskitytään tuntien aikana tapahtuviin käytännönläheisiin asioihin kuten välineiden käyttöön, muiden oppilaiden huomioon otamiseen, yhdessä toimimiseen, mielikuvituksen käyttöön ja opittuihin asioihin. Medianuuskijat tutustuvat myös Skidit Digipiirtäjät-toimintaan.

10.2.2.1. Perusopintojen arvioinnin kriteerit

Oppimisen arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan mediataiteiden opintojen edistymistä. Arvioinnilla annetaan oppilaalle palautetta omasta edistymisestä, osaamisestaan ja kehittämisen kohteistaan. Monipuoliseen jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja sekä ohjausta itse- ja vertaisarviointiin. Oppilasta rohkaistaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta. Kannustavalla, monipuolisella ja jatkuvalla palautteella oppilasta ohjataan omien oppimistavoitteiden asettamiseen sekä oman ja toisten osaamisen arvostamiseen. Arviointitaitoja harjoitellaan opintojen kuluessa. Oppilasta perehdytetään mediataiteiden arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin.

Perusopinnoissa arvioinnilla tuetaan mediataiteiden keskeisten taitojen harjoittelua, niiden kehittymistä ja yhdessä oppimista. Jatkuvässä arvioinnissa ja muussa palautteessa hyödynnetään monipuolisesti itse- ja vertaisarviointia.

Perusopintojen opintokokonaisuuden Mediaihmettelijät (6-8 v.) arvioinnin kriteerien mukaan oppilas

- osaa käyttää mediataiteen menetelmiä ilmaistakseen ajatuksiaan ja on osallisena Skidit Digipiirtäjät -porukassa
- osaa jutella omasta mediasuhteestaan
- ymmärtää median vaikuttamisen perusteita ja erilaisten todellisuuksien kuvaamisen eroja
- alkaa hahmottaa mikä oppimistapa sopii itselle parhaiten

Perusopintojen opintokokonaisuuden Mediakeksijät (9-11 v.) arvioinnin kriteerien mukaan oppilas

- on aktiivinen oppimaan oppija
- osaa jakaa osaamistaan, antaa ja vastaanottaa rakentavaa palautetta
- kykenee tutkimaan oppimiseen ja oivaltaa median vaikuttamiskeinoja

- tulkitsee, analysoi ja arvottaa mediateoksia oman kokemuksen perusteella
- osaa dokumentoida omaa oppimistaan Mediamuistiin
- tekee havaintoja teoksen, yleisön ja oman kokemuksen kohtaamisista

10.2.2.2. Perusopintojen itsenäinen työ ns Mediapolku pohdintoineen

Perusopintojen viimeisen opintokokonaisuuden Mediatutkijat (12-14 v.) alkupuolella oppilas tekee itsenäisen työn ja kokoaa työstään opettajan ohjauksessa pohdinnan portfoliona, digitaalisena tai esim videona. Itsenäisestä työstä oppilas saa opettajalta erillisen arvion. Mediapolku –arvio korvaa kyseisen opintovuoden kirjallisen vuosiarvion. Arviossa kiinnitetään huomiota kykyyn tehdä itsenäisiä ratkaisuja ja noudatetaan lisäksi Mediatutkijoiden arvioinnin muita kriteereitä.

Perusopintojen opintokokonaisuuden Mediatutkijat (12-14 v.) arvioinnin kriteerien mukaan oppilas

- osaa käyttää valitsemaansa mediataiteen menetelmää ja välinettä omassa teoksessaan tuodakseen näkyviin omaa luovaa ajatteluaan
- on muodostanut laaja-alaisen käsityksen mediataiteen ja mediakulttuurien moninaisuudesta sekä pystyy käyttämään useampaa lähestymistapaa
- osaa toimia ryhmässä ja ilmaista omia mielipiteitään sekä vaikuttaa oman temperamentti-tyyppinsä menetelmin yhteiseen suunnitteluun ja toteutukseen
- havainnoi yhteiskunnallisen vaikuttamisen keinoja
- tuntee mediakulttuurin perushistoriikin ja osaa muodostaa tulevaisuudenvisioista omaperso- räisiä ajatuksia ja kysymyksenasetteluita

10.2.3. Syventävien opintojen arvioinnin kriteerit

Syventävissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilaan taitojen syventämistä ja osaamisen laajentamista hänen yksilöllisten oppimistavoitteidensa mukaisesti. Arvioinnilla ja muulla palautteella tuetaan reflektoinnin, itseohjautuvuuden ja oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä.

Syventävien opintojen opintokokonaisuuden Kurkottajat (15-20 v.) arvioinnin kriteerien mukaisesti oppilas

- on itseohjautuva ja saavuttaa itse itselleen asettamia tavoitteita
- hallinnoi omaa mediasuhdettaan monipuolisesti
- osallistuu aktiivisesti retkiin ja tutustuu ajankohtaiseen mediataiteeseen sekä nykymedia- taiteilijoiden maailmankuviin
- osaa olla kriittinen ajattelija
- pystyy toimimaan rakentavassa vuorovaikutuksessa ja ratkomaan myös ongelmia
- asettaa riittävän korkeat tavoitteet itselleen

10.2.4. Syventävien opintojen lopputyö

Mediataiteen laajan oppimäärän syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö, jolla osoitetaan kokonaisvaltaisen taiteellisen prosessin hallintaa. Lopputyö muodostuu teoksesta, työskentelyprosessin dokumentaatiosta, oman oppimisen reflektoinnista ja teoksen arvottamisesta mediataiteiden alueella. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan omalle työlleen asettamat tavoitteet ja hänen syventävien opintojensa suuntautuminen.

Lopputyön arvioinnin kriteerit

- aiheen käsittely ja tutkiminen sekä sen laajuus ja rajaus
- valitun mediataiteen tekniikan hallinta ja käyttö
- aikataulun hallinta ja työskentelyprosessin itsenäisyysaste ja työskentelyn pitkäjänteisyys
- yhteistyötaidot: palautteen vastaanottamisen ja sen käsittely työssä

Lopputyön digitaalisen portfolion, videon tai muun dokumentoinnin arvioinnin kriteerit

- työprosessin kuvaus: ideointi, aiheen kehittäminen, tavoitteiden asettaminen, sisällön tutkiminen ja rajaaminen, oman työn arviointi, oppimisen reflektointi
- sisällölliset kysymykset: mediataiteen tuntemus, erilaisten ilmiöiden vertailu, tiedon hankinta ja sen käyttö oman työn sisällön kehittämisessä, oma työ suhteessa mediataiteen maailmaan
- tekstin tai puheen rajaus ja sisällöllinen syvyys sekä omakohtainen pohdiskelu

11. Oppimäärän yksilöllistäminen

11.1. Muualla suoritettujen opintojen hyväksilukeminen

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Muussa kuva- tai mediataidekoulussa suoritettavat aikaisemmat opinnot korvaavat Helsingin kuvataidekoulun opinnot, mikäli ne vastaavat mediataiteen perusopetuksen laajan oppimäärän tavoitteita ja sisältöjä. Jos oppilaalta puuttuu tunteja laskennallisesta tuntimäärästä, hän voi ottaa opinto-ohjelmaansa täydentäviä opintoja. Oppilas voi myös osoittaa muualla hankitun osaamisensa näyttöjen kautta. Opintojen hyväksilukemisesta päätetään aina tapauskohtaisesti suhteessa hyväksiluettaivien opintokokonaisuuksien tavoitteisiin ja sisältöihin.

11.2. Henkilökohtainen opetussuunnitelma

Mikäli oppilas ei vammaan, sairauden tai muuhun näihin verrattavissa olevan syyn vuoksi kykene opiskelemaan oppilaitoksen opetussuunnitelman mukaisesti, opetussuunnitelman tavoitteita voidaan yksilöllistää vastaamaan oppilaan edellytyksiä. Tällöin oppilas voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan. Oppilaalle voidaan laatia henkilökohtainen opetussuunnitelma, jossa määritellään opiskelun tavoitteet, sisällöt, opiskelu-aika, opetuksen toteuttamistapa, tarvittavat tukitoimet ja arviointimenettely. Koululla ei ole tuntitilanteissa käytettäviä avustajia, joten mahdolliset tukitoimet ovat rajalliset. Jokaisella oppilaalla on oikeus kehittyä ja kasvaa oman tahtinsa mukaan ja nauttia luovuudesta ja itsensä ilmaisemisesta taiteen keinoin.

Oppilaalle voidaan myöntää lisää aikaa opintojen jatkamiseksi 20 ikävuoden jälkeen, mikäli lisäajan katsotaan tukevan oppilaan ilmaisun kehittymistä ja ryhmässä on tilaa.

12. Oppilaaksi ottamisen periaatteet

Helsingin kuvataidekoulun järjestämään Mediataiteen laajan oppimäärän opintoihin oppilaat valitaan ilmoittautumisjärjestyksessä. Mikäli on kaksi tai useampi täsmälleen samaan aikaan ilmoittautunut, paikka arvotaan. Hakuaika on maaliskuusta huhtikuussa vuosittain ja haku on voimassa vuoden. Jonotusjärjestelmä toimii ilmoittautumisjärjestyksessä poikkeuksena 3- ja 4-vuotiaat hakijat, joita voidaan ottaa opetuspaikoille Medianuuskijat -ryhmään rajallisesti.

Kaikki oppilaat jatkoilmoittautuvat tulevalle lukukaudelle huhtikuun alkuun mennessä. Ilmoittautuminen on sitova. Mikäli jatkoilmoittautumista ei tehdä määräaikaan mennessä, opintopaikasta on luovuttu ja paikka voidaan antaa uudelle hakijalle.

Helsingin kuvataidekoululla ei ole oppilashuollon ryhmää eikä avustajia. Mikäli oppilas tarvitsee erityistä tukea ja avustajan, kuvataidekoulu ei välttämättä yksin pysty tarjoamaan oppilaalle hänen tarvitsemaansa tukea pitkäkestoisesti.

13. Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa

Helsingin kuvataidekoulun yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa on vuorovaikutteista ja tasa-arvoista yhdessä toimimista. Kuvataidekoulussa toteutetaan sekä matalan kynnyksen pieni- ja nuotoista yhteistyötä että pitkäkestoista tavoitteellista kehittämistyötä. Huoltajat ja muut yhteistyötahot ovat tervetulleita osallistumaan ja kehittämään kuvataidekoulun henkilökunnan kanssa taidetapahtumia ja muuta taiteen perusopetukseen liittyvää toimintaa. Oppilaiden vanhemmat voivat liittyä Helsingin kuvataidekoulun kannatusyhdistys ry:een ja vaikuttaa koulun päätöksentekoon sekä toiminnan kehittämiseen myös yhdistyksen jäsenenä.

Huoltajat ovat tervetulleita osallistumaan retkiin, museokäynteihin ja vierailuihin omakustanteisesti. Koulun taidetapahtumien ja näyttelyiden avajaisiin ovat kaikki tervetulleita. Tilaisuudet ovat yleensä maksuttomia ja avoimia. Huoltajalla on tärkeä rooli oppilaan Mediamuistin ylläpidossa ja opintojen seuraamisessa Mediamuistin avulla.

Koulun nettisivut löytyvät osoitteesta www.kuvataide.fi ja Helsingin kuvataidekoululla on myös Instagram- ja Facebook-sivut.

Yhteistyötä tehdään erilaisten yhteisöiden, yritysten ja oppilaitosten kanssa. Mediataiteen näkökulma on taiteenlajin oma ja yhteistyö kunnioittaa ennalta tehtyjä sopimuksia ja suunnitelmia huomioiden taiteenalan erityisominaisuudet ja toiminnan tasapuolisuuden.

Kuvataidekoulussa on alumnitoimintaa. Kuvataidekoulun entiset oppilaat voivat järjestää näyttelyn tai taidetapahtuman koulun tiloissa ilmaiseksi sillä edellytyksellä, että tilaisuus on avoin kaikille. Alumneja kutsutaan myös esittelemään ajatuksiaan ja erityisosaamistaan.

Helsingin kuvataidekoulu kutsuu erityisosaajia jakamaan osaamistaan yleisötapahtumissa, elokuvailloissa, taiteilijatapaamisissa, kasvatustilaisuuksissa ja muissa merkeissä, joissa sisältö palvelee mediataiteen kehittämistä ja oppilaiden, huoltajien, lähialueen asukkaiden sekä opettajien oppimista.

14. Toiminnan jatkuva kehittäminen

Helsingin kuvataidekoulussa kokoonnutaan säännöllisesti ja usein keskustelemaan ajankohtaisista mediataiteeseen, taiteeseen, mediakulttuureihin, taidekasvatukseen, lasten ja nuorten ja huoltajien elämään, yhteiskuntaan ja opettajuuteen liittyvistä asioista. Henkilökunta määrittelee yhdessä keskustellen täydennyskoulutuksen aiheet, menetelmät ja tarpeet. Työyhteisössä toimitaan yhdessä oppimisen ja vertaiskoulutuksen periaatteiden mukaisesti. Yllättävät ja uudet avaukset myös eri aloilta ovat tervetullutta luovaa ajattelua lisäävää toimintaa. Helsingin kaupungin kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan, päiväkotien, koulujen, sosiaalitoimen, yhdistysten ja alueen ihmisten kanssa tehdään jatkuvaa yhteistyötä.

15. Koulun toiminnan arviointi

Helsingin kuvataidekoulussa opetuksen arvioinnin tavoitteena on opetuksen ja sisällön kehittäminen. Koulun toiminnan arviointia, opetuksen arviointia sekä opettajan ja oppilaan itsearviointia tehdään erilaisten keskusteluiden, kyselyiden ja yleisen palautteen perusteella. Arvioinnin välineinä toimivat myös opettajien ja työryhmien palaverit, opettajien pedagoginen kahvila, tapahtumien ja avajaisten aikana tapahtuva vuorovaikutus sekä opinnäytteet ja portfolioit. Tärkeä

arvioinnin väline on myös opetuksen ja teosten dokumentointi.

Opettaja arvioi oman työnsä toteutumista pitämällä ryhmistään tuntipäiväkirjaa ja laatimalla vuosiovetussuunnitelman, jota päivitetään vuoden aikana. Eepoksen avulla voi viestiä, kysyä sekä antaa palautetta. Koko koulun toimintaa kehitetään seminaareissa ja yhteisissä keskustelutilaisuuksissa sekä palautteen pohjalta ja arkisissa keskusteluissa oppilaiden kanssa. Alumneja on haastateltu oppimiskokemusten merkityksestä. Palautteen ja arvioinnin antaminen onnistuu Eepoksessa ja sähköpostitse.

Opettajat refleктоivat omaa toimintaansa oppilaiden kanssa kahden kesken tai ryhmissä käytävissä arviointikeskusteluissa. Arvioinnin ja palautteen tieto auttaa suuntaamaan toimintaa oppilaiden tarpeiden mukaisesti.

Arvioitaessa koulun ja opetuksen merkitystä paikalliseen kulttuuriin, ympäröivään yhteiskuntaan, maailmaan, on hyvä muistaa, että taideopintojen vaikutukset ovat pitkäkestoisia ja niiden mittaaminen ei ole yksiselitteistä. Usein vaikutus näkyy vuosien jälkeen ja kestää jopa vuosikymmeniä. Koulun toimintaa voidaan arvioida myös oppilastöiden kautta ja taidetapahtumien sekä näyttelyiden ja muun näkyvyyden kautta.

Helsingin kuvataidekoulun meditaiteen opintojen rakenne

Mediataiteen laajan oppimäärän laskennallinen laajuus on yhteensä 1300 ot. Perusopinnot ovat 800 ot ja syventävät 500 ot. Yksi ot = 45 min. Opintokokonaisuudet noudattavat ikäryhmäjakoja ja jokaiselle opintokokonaisuudelle on määritelty tavoitteet sekä arviointisuudessa arviointikriteerit.

Mediakurkottajat ja Mediakonkarit

15-20 v.
500 oppituntia

Mediatutkijat

12-14 v.
300 oppituntia

Mediakeksijät

9-11 v.
300 oppituntia

Mediaihmettelijät

6-8 v.
200 oppituntia

Medianuuskijat

4-6 v.
130 oppituntia

